

MĚSTSKÁ KNIHOVNA BEROUN
U Kasáren 813, 266 01 Beroun

KONCEPCE ROZVOJE MĚSTSKÉ KNIHOVNY BEROUN NA ROKY 2022–2027

Termín poslední aktualizace: 2/2024

Obsah

1 POSLÁNÍ	3
2 VIZE	4
3 ANALYTICKÁ ČÁST	5
3.1 VNĚJŠÍ ANALÝZA	5
3.1.1 Legislativní a programový rámec	5
3.1.2 Knihovna a její ukotvení ve městě	6
3.2 VNITŘNÍ ANALÝZA	6
3.2.1 Procesy, řízení	6
3.2.2 Personalistika a organizační struktura	7
3.2.3 Ekonomika	8
3.2.4 Platy	8
3.2.4 Vzdělávání	8
3.2.5 Prostory	9
3.2.6 ICT vybavenost	12
3.2.7 Fond	12
3.2.8 Služby	13
3.2.9 Uživatelé	14
3.2.10 Kulturně-vzdělávací činnost	15
3.2.11 Spolupráce	16
3.2.12 Marketing, propagace	17
4 NÁVRHOVÁ ČÁST	18
4.1 STRATEGICKÝ PLÁN 2022-2027	18
5 Odkazované dokumenty	23
6 Slovník pojmů a zkratk	23

1 POSLÁNÍ

Městská knihovna Beroun je veřejná knihovna, jejímž zřizovatelem je město Beroun. Posláním knihovny je zajišťovat veřejné knihovnické a informační služby všem bez rozdílu a bez ohledu na pohlaví, náboženské vyznání, rasovou příslušnost či dosažené vzdělání, jak je stanoveno knihovním zákonem č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb¹, a zřizovací listinou².

Městská knihovna Beroun systematicky buduje fond krásné a odborné literatury a jiných informačních pramenů, vytváří a archivuje fond regionální literatury včetně zpracovávání a shromažďování informací o regionu. Podílí se na primárním vzdělávání žáků a studentů v úzké spolupráci s místními mateřskými, základními a středními školami a prostřednictvím doprovodného programu na sekundárním vzdělávání občanů, včetně nabídky volnočasových aktivit.

V souvislosti se společenským vývojem se mění nároky na jednotlivce i komunity, v důsledku čehož se proměňují též knihovny a jejich zaměstnanci. Aby knihovna obhájila svou smysluplnost, musí reagovat na poptávku, na aktuální společenská témata a problémy, získávat zpětnou vazbu a přizpůsobovat své služby tak, aby z nich společnost měla užitek. Zaměřit se na vzdělávání s důrazem na rozvoj informační, mediální a čtenářské gramotnosti, podporu udržitelnosti, rozvoj kreativity a digitálních kompetencí, podporu aktivního a zodpovědného občanství a v neposlední řadě na práci s lidmi a komunitami.

Za dobu své existence se knihovna stala organizací, která má nezastupitelné místo ve městě a jeho okolí. Naším posláním je tento status udržet a nadále rozvíjet směrem, který určuje tato koncepce.

---

¹ Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb [online]. In: *Sbírka zákonů*, 2001. [cit. 2021-09-25] Dostupný z: https://ipk.nkp.cz/legislativa/01_LegPod/knihovni-zakon-257-2001-sb.-a-navazne-provadeci-prepisy/Zakon257.htm

² Úplné znění Zřizovací listiny vč. dodatků [online]. Město Beroun, 2019. [cit. 2021-09-25] Dostupná z: https://www.knihovnaberoun.cz/wp-content/uploads/2019/07/zrizovaci_listina_2019.pdf

2 VIZE

Vize Městské knihovny Beroun reflektuje aktuální trendy v rozvoji knihovnictví, které definují knihovnu jako klíčovou kulturní a vzdělávací instituci v obci. Knihovna uchovává a zpřístupňuje kulturní dědictví s důrazem na region, je demokratickou platformou veřejného dialogu a participace občanů, podporuje soudržnost komunit, podílí se na udržitelném rozvoji, poskytuje prostor pro sdílení a inspiraci a rozvoj kompetencí pro 21. století.

Naše vize je založena na 3 principech:

Poskytujeme

- dostupné a bezbariérové knihovnické a informační služby
- bezpečný prostor pro sdílení, propojování, inspiraci
- kulturně-vzdělávací programy

Podporujeme

- udržitelný rozvoj
- komunitní činnost
- celoživotní vzdělávání

Prosazujeme

- rovný přístup
- rozvoj občanské společnosti
- spolupráci na všech úrovních

3 ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 VNĚJŠÍ ANALÝZA

3.1.1 Legislativní a programový rámec

Zákon 257/2001 SB, o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)

Tento zákon upravuje systém knihoven poskytujících veřejné knihovnické a informační služby a podmínky jejich provozování.

Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021–2027 (s výhledem do roku 2030)³

Vize výše zmíněného dokumentu, který je směrodatný pro rozvoj všech knihoven v republice, zní **Knihovny – pilíře občanské společnosti, vzdělanosti a kultury**.

Obsah koncepce tvoří **3 tematické pilíře**:

- 1) Knihovny jako pilíře rozvoje občanské společnosti a přirozená centra komunit
- 2) Knihovny jako vzdělávací a vzdělanost podporující instituce
- 3) Knihovny jako správci kulturního a znalostního bohatství

Priority koncepce rozvoje knihoven pro následující období jsou následující: zaměření na rozvoj a podporu občanské společnosti a komunitní aktivity; udržitelnost; adekvátní financování akvizice, KVČ a implementace moderních technologií; podpora rekonstrukce knihoven; důraz na vzdělávací roli knihoven a vzdělávání zaměstnanců.

Zřizovací listina

Definuje hlavní a doplňkovou činnost knihovny, její roli a poslání v rámci lokální působnosti.

Koncepce podpory kultury města Beroun 2018–2030⁴

Výše uvedený strategický dokument města zmiňuje knihovnu v bodě **2.2 Podpora Městské knihovny**, přičemž se zaměřuje na tyto oblasti podpory:

1. Všestranná podpora rozvoje knihovny a nacházení nových forem její využitelnosti
2. Podpora pobočky knihovny na sídlišti
3. Rozvoj vzdělávání pro děti a mládež
4. Rozvoj vzdělávacích aktivit pro dospělé a seniory
5. Podpora bezplatného zpřístupnění e-knih uživatelům knihovny
6. Investice do celkové rekonstrukce knihovny, včetně vybudování přednáškového sálu

Program rozvoje města Beroun 2018–2030⁵

Program rozvoje města Beroun je základním plánovacím dokumentem města. Jde o hlavní nástroj řízení jeho všestranného rozvoje, formuluje představy o jeho budoucím směřování a navrhuje způsoby, jak těchto představ dosáhnout.

Knihovny se dotýká v rámci sekce Opatření a aktivity bod B2:

Rozvojová oblast 1 – Služby pro obyvatele

---

³ Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2017-2020 [online]. Česko: Ústřední knihovnická rada, 2016 [cit. 2021-09-25]. Dostupná z: <https://www.mkcr.cz/metodiky-a-koncepce-345.html>

⁴ Koncepce podpory kultury Města Beroun 2018-2030 [online]. Město Beroun, odbor školství a volnočasových aktivit, 2018 [cit. 2021-09-25]. Dostupná z: https://www.mesto-beroun.cz/e_download.php?file=data/editor/1257cs_1.pdf&original=Koncepce%20podpory%20kultury%202018-2030.pdf

⁵ Program rozvoje Města Beroun 2018-2030 [online]. GaREP, spol. s r.o., společnost pro regionální ekonomické poradenství, 2018 [cit. 2021-09-27]. Dostupný z: https://www.mesto-beroun.cz/e_download.php?file=data/editor/1209cs_1.pdf&original=PRM_BEROUN%20final.pdf

Opatření 1.2 Zkvalitnění zázemí pro volnočasové aktivity

1.2.12 **Rekonstrukce objektu knihovny** – rozšíření provozních částí a zázemí

1.2.21 **Podpora spolkové činnosti obyvatel, podpora veřejně prospěšných neziskových organizací** (vytvoření grantového systému, **podpora zajištění prostorů pro činnost**)

Potenciál knihovny v naplňování cílů Programu je však mnohem širší – knihovna může sehrát svou roli i v oblasti **zapojení obyvatel a posilování identity** (5.2) – může umožnit a podpořit setkání a diskuze s vedením města s obyvateli (zejména s obyvateli jednotlivých lokalit (5.2.2), podporovat sousedské aktivity (5.2.4), rozvíjet poznávání historie města a místní přírody (spolupráce se školami, neziskovými organizacemi, CHKO; 5.2.5). S výstavbou/rekonstrukcí nové budovy knihovny se potenciál znatelně rozšíří – např. o podporu spolkové činnosti obyvatel a veřejně prospěšných neziskových organizací (podpora zajištění prostorů pro činnost; 1.2.21), start-upů (3.1.6), zapojení obyvatel a posilování identity (5.2) aj.

3.1.2 Knihovna a její ukotvení ve městě

Oficiální vznik knihovny je datován na 23. 7. 1896, kdy byl založen spolek Museum a veřejná knihovna v Berouně. S berounskou knihovnou je spjata významná osobnost českého knihovnictví, dr. Josef Poch (ve funkci 1922–1946).

V letech 1952–2006 byla knihovna pověřena regionálními funkcemi jako knihovna okresní, kdy ze své funkce poskytovala metodickou a poradenskou pomoc a výměnné soubory všem knihovnám v okrese Beroun.

V roce 1994 se Město Beroun stalo zřizovatelem knihovny, která od té doby nese název Městská knihovna Beroun a je příspěvkovou organizací města.

Knihovna, sídlící od roku 1924 v Duslově vile, našla roku 2002 zázemí v prostorách bývalých kasáren, kde se nachází dodnes.

Zájemci naleznou podrobnosti o historii knihovny v heslu na Wikipedii či na webových stránkách knihovny.

3.2 VNITŘNÍ ANALÝZA

Vnitřní analýza vychází z popisu stávajícího stavu. Její součástí jsou též výstupy ze SWOT analýzy, jejíž dílčí části probíhaly v létě 2021.

Proces SWOT analýzy byl zaměřen na činnost a fungování jednotlivých oddělení, docházelo tedy ke sloučení témat služeb, kulturně-vzdělávací činnosti, prostor i fondů za účasti pracovníků jednotlivých oddělení a zástupců vedení.

Zvláště proběhly SWOT analýzy na témata kulturně-vzdělávací činnosti, personalistiky, marketingu a propagace za účasti zainteresovaných pracovníků.

3.2.1 Procesy, řízení

Vyhodnocení spokojenosti zaměstnanců a evaluace pracovních výkonů probíhalo nepravidelně do 11/2023. Od 12/2023 je nastaven systém získávání anonymní zpětné vazby (1x za rok), která je následně vyhodnocována na poradě. Dále probíhají individuální rozhovory se všemi zaměstnanci (1x za 3 měsíce). Výstupy ze zpětnovazebních dotazníků i individuálních rozhovorů slouží jako podklad pro reflexi a hledání řešení specifikovaných problémů. Primárním cílem je zajištění spokojenosti zaměstnanců, dobrých pracovních podmínek, zlepšení procesů a služeb.

Celoknihovní a programové porady a se konají 1x za měsíc. Programová rada se zabývá plánováním kulturně-vzdělávací a komunitní činnosti. Operativně vznikají týmy složené ze členů zainteresovaných na realizaci dílčí akce či služby, aktuálně

např. rebranding, udržitelná knihovna, plesový tým, tým pro FantastiCon apod. Do práce týmů se může zapojit kdokoli z personálu.

Pro usnadnění interní komunikace jsou využívány nástroje Google Disku (zejm. sdílené dokumenty).

V rámci probíhajících procesů místy dochází k nedorozumění zapříčiněným nejednotností postupů či přetrváváním postupů starých. Řešením je jejich definování, průběžná aktualizace a pravidelné opakování.

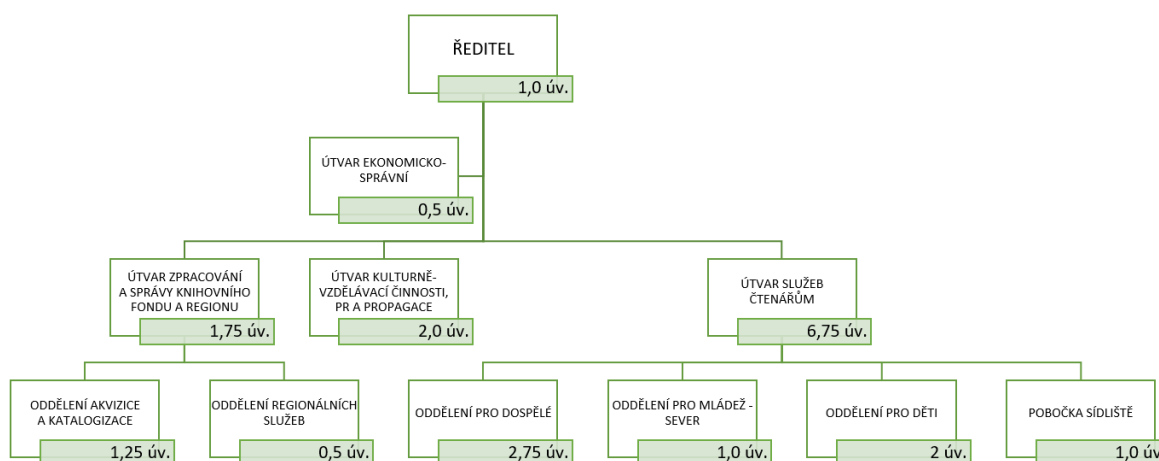
3.2.2 Personalistika a organizační struktura

Knihovna má stanoven limit 12 pracovních úvazků (od 1/2024 došlo k navýšení o 1,0 úv.), které jsou aktuálně rozděleny mezi 14 zaměstnanců. Většina zaměstnanců vykonává činnosti zařazené katalogem prací do kategorie knihovník.

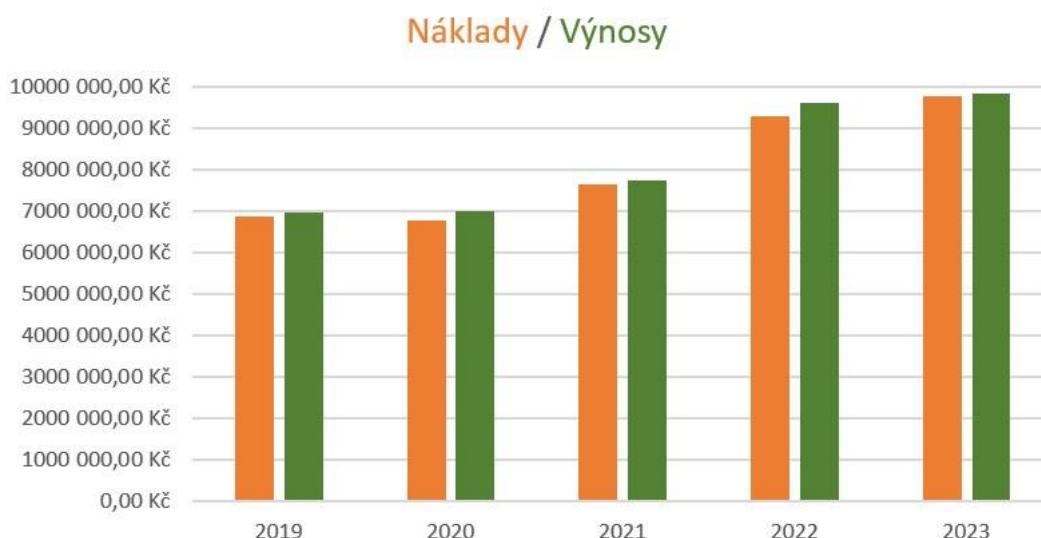
Díky změně organizační struktury v 3/2023 byla vytvořena a obsazena pracovní pozice pracovníka PR, marketingu a kulturní činnosti, což významně prospělo propagaci knihovny i organizaci akcí. Od 1/2024 byla vytvořena zcela nová pozice pracovníka pro vzdělávací aktivity, čímž byla posílena vzdělávací role knihovny směrem ke školám i veřejnosti.

Od roku 2017 v knihovně pracuje dobrovolník Jan Svatoš, který zde k 31. 12. 2023 odpracoval celkem 3.067 hodin. Stal se nedílnou součástí a podporou zaměstnaneckého týmu. Dobrovolník Jan Kubala se k týmu připojil v roce 2022, přičemž vypomáhá s katalogizací společenských her.

Jednotlivá oddělení jsou nyní dobře personálně zajištěna a panuje mezi nimi dobrá a efektivní spolupráce.

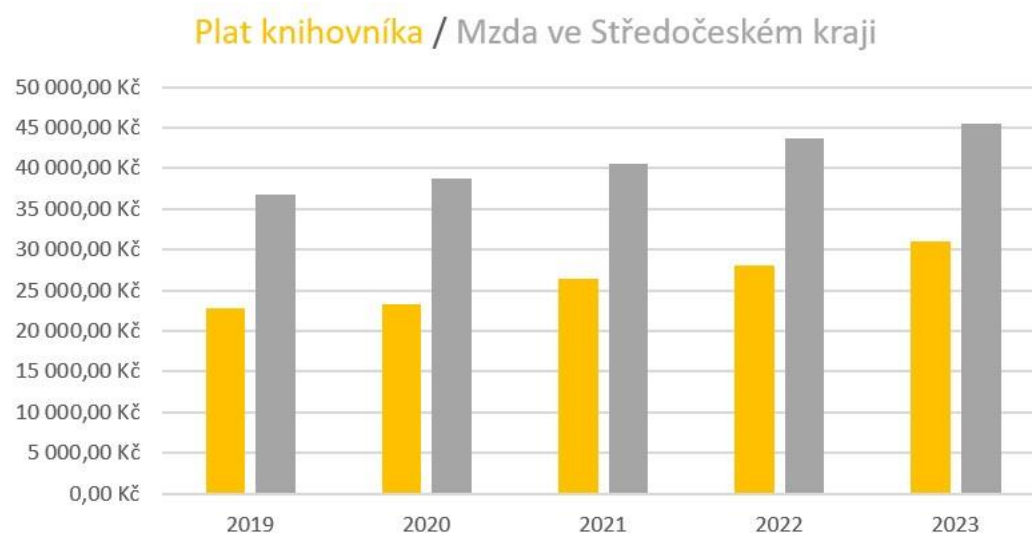

3.2.3 Ekonomika

Náklady na provoz knihovny průběžně rostou; hlavními důvody jsou nárůst cen energií, knih i služeb (zejm. v roce 2022), rozvoj kulturně-vzdělávacích aktivit a snaha alespoň částečně kompenzovat nízké finanční ohodnocení zaměstnanců osobními příplatky a odměnami (viz 3.2.4). V neposlední řadě je také nutno zmínit, že od roku 2022 probíhají dílčí revitalizace objektu kasáren, které si knihovna hradí primárně z rezervního fondu. Úměrně výdajům rostou i příjmy knihovny, primárně za vstupné, účastnické poplatky, poplatky za registraci i zpozdné a za získané dotace.

3.2.4 Platy

Průměrný hrubý plat zaměstnance berounské knihovny činil za rok 2023 30.993 Kč. Průměrná hrubá měsíční mzda ve Středočeském kraji přitom dosáhla ve 2. čtvrtletí 2023 v přepočtu na plně zaměstnané 45.477 Kč.

Z tabulky plyne, že růst platů zaměstnanců knihovny ani zdaleka nereflektuje inflaci posledních dvou let. Průměrná mzda ve Středočeském kraji se konstantně pohybuje cca 15.000 Kč nad průměrným platem knihovníků. Relevantní platová tabulka byla naposledy aktualizována v 9/2022. Tato skutečnost je zásadní překážkou pro zájemce o práci a často i pro setrvání kvalifikovaných zaměstnanců v oboru. Platové podmínky neodpovídají požadavkům na vzdělání, osobní kvality a spektrum činností, které mají zaměstnanci v náplni práce. Svázanost pozic knihovny s katalogem prací téměř znemožňuje finanční ohodnocení kompenzovat. Základní plat je možné pouze

do určité míry navýšit osobním příplatkem, u vedoucích pozic lze udělit příplatek za vedení.

Mimořádné odměny jsou dle vnitřní směrnice poskytovány min. 1x ročně až do výše 50 % platového tarifu nejvyššího platového stupně v platové třídě, do které je zaměstnanec zařazen.

Mezi další benefity patří: příspěvek na stravné, roční benefity do výše 3.000 Kč, příspěvek na penzijní připojištění a v neposlední řadě možnost osobního i profesního růstu v rámci vzdělávacích plánů.

3.2.4 Vzdělávání

Každý zaměstnanec by měl v souladu s metodickým pokynem MK ČR absolvovat 48 hodin vzdělávání. Je obtížné se přiblížit k navrhovanému standardu mj. kvůli financování (poplatky za semináře, cestovní náhrady) a zajištění provozu.

Ke vzdělávání jsou nejčastěji využívány nabídky SDRUK, SKIP a SVK Kladno. Vedle toho jsou podporovány i jiné nabídky vzdělávání, pokud odpovídají potřebám rozvoje zaměstnanců a knihovny.

Hlavními tématy vzdělávání jsou zejména otázky informační, mediální, digitální a čtenářské gramotnosti, lektorsko-pedagogické dovednosti, literatury, PR, ekonomiky a financování, vedení lidí a managementu.

V zákonném vzdělávání (PO a BOZP) dlouhodobě spolupracujeme s odborníkem v dané oblasti.

Vedení knihovny dbá na to, aby zaměstnanci knihovny bez oborového vzdělání prošli základním knihovnickým vzděláním, obvykle prostřednictvím rekvalifikačního kurzu NK ČR.

3.2.5 Prostory

HLAVNÍ BUDOVA

Nachází se na adrese U Kasáren 813, v budově bývalých kasáren. Interiér budovy byl v roce 2002 rekonstruován a zařízen pro knihovnu, která se musela přestěhovat z původního sídla v Duslově vile. Původně záložní řešení se stalo dlouhodobým, což nic nemění na skutečnosti, že budova je dispozičně nevhodná pro další rozvoj knihovny tak, aby odpovídala trendům a požadavkům na služby a prostory knihovny 21. století.

Výpůjční oddělení se potýká zejména s nedostatkem prostoru, především s ohledem na rozvoj pobytových, kulturních, vzdělávacích služeb, ale i výpůjčních (chybí prostor pro fond na volném výběru, místa pro odpočinek, studium, setkávání, kulturně-vzdělávací činnost – absence sálu), hlukem (dětský koutek jako součást výpůjčního oddělení) a dispozičně nevhodným mobiliářem. Od roku 2022 se podařilo částečně zlepšit podmínky výměnou světel a obnovou technického vybavení.

Vedle výpůjčních oddělení se v hlavní budově nachází oddělení kulturní a vzdělávací činnosti, ředitelna, ekonomické oddělení, oddělení akvizice a zpracování fondu (AZOF) a rozsáhlé sklady. Ve druhé polovině 1. patra sídlí Talichovo Berounsko, z.ú. a Klub důchodců, kde se svolením jeho předsedkyně probíhají akce knihovny většího rozsahu. Část 2. patra sloužila v letech 2022 a 2023 jako nouzové ubytování pro uprchlíky z Ukrajiny, od 10/2024 je opět bez využití.

Konstantní hrozbou je havarijní stav budovy (vlhké zdi – plíseň, odlupující se fasáda a horní římsy, stav střechy, odpadů, radiátorů, elektrických rozvodů), který se vzhledem k odkládané rekonstrukci rok od roku zhoršuje. Dílčí opravy probíhají nárazově dle míry urgencye. Nicméně celkově zhoršující se stav budovy, bez ohledu na úpravy exteriéru či interiéru, značně snižuje atraktivitu prostor pro jakýkoli delší

pobyt návštěvníků, což je zásadní překážkou rozvoje většiny poskytovaných či plánovaných služeb. Přestože má knihovna bezbariérový příjezd ke vchodu či WC, vzhledem k úpravě okolí i těžkým vstupním dveřím je pro osoby s hendikepem obtížně dostupná.

➤ **Oddělení pro dospělé**

Oddělení poskytuje služby pro čtenáře od 15 let (či mladším, se souhlasem rodičů). Aktuálně zde pracují 3 kmenové zaměstnankyně (2,75 úv.; vč. vedoucí výpůjčních služeb), na 10 hodin týdně zde pracuje zaměstnankyně oddělení AZOF (0,25 úv.; tj. celkem 3,0 úv.). Toto oddělení zprostředkovává meziknihovní výpůjční službu (MVS).

Oddělení pro dospělé bezúspěšně bojuje s nízkou kapacitou regálů volného výběru (70 % fondu daného oddělení je uloženo v příručním či horním skladu). Knihovnice se soustavně věnují práci s fondem jak na oddělení, tak ve skladech. Propagují fond formou tematických výstavek, frontálním vystavováním knih v regálech, vytipováním zajímavých novinek, tvorbou fotografií na sociální sítě apod. Je žádoucí nalézt způsob propagace skladového fondu, kde se nachází řada kvalitních, oceňovaných děl.

V roce 2023 se podařilo zajistit umístění několika odpočinkových míst, což se setkalo s příznivou odezvou. Eliminace počtu regálů na úkor odpočinkových míst však již není možná z důvodu popsaného v předešlém odstavci.

➤ **Oddělení pro dospělé – Sever**

V prostorách tohoto oddělení se původně nacházela studovna a čítárna. Na volném výběru byl umístěn studijní fond a regionální literatura určené primárně k prezenčnímu studiu. Vzhledem k relativně nízké návštěvnosti, potřebě zvětšit volný výběr beletristického fondu a v neposlední řadě snaze o vyčlenění prostoru pro mládež došlo roku 2019 ke zrušení studovny a čítárny, čímž se rozšířilo výpůjční oddělení pro dospělé čtenáře. Na oddělení byla umístěna fantastická literatura, komiksy, audioknihy, společenské hry, později též young adult (zůstala jen část periodik), do přilehlé chodby doporučena literatura pro studenty a poezie. Byly zakoupeny nové mobilnější a prostornější stoly a umístěn gauč. V roce 2021 došlo ke změně názvu (neboť dosud používaný termín “studovna” neodpovídal profilaci) na Sever (původně pracovní název, který se ujal; odkazuje na lokalitu oblíbené fantasy série Hra o trůny). Proměna oddělení bude pokračovat ve snaze o vytvoření pobytového prostoru ke studiu, čtení, hrám či odpočinku primárně pro mládež, ale s ohledem na stále přítomné starší návštěvníky. Oddělení poskytuje přístup k internetu i reprografické služby. Provoz zde zajišťuje zaměstnanec na 1,0 úv.

➤ **Oddělení pro děti**

Oddělení nabízí služby pro děti do věku 12–15 let (hranice je individuální, souvisí se čtenářskou zralostí). Nachází se zde vyvýšené pódium, několik míst k sezení, různé hry a hračky a knihovní fond (knihy, audioknihy, hry, zážitkové sady). Na oddělení nicméně chybí vyčleněný prostor pro různé věkové kategorie (s výjimkou nejmenších), při návštěvě většího počtu čtenářů (příp. s kočárky) je prostor velmi limitován.

Většina fondu se nachází ve volném výběru, který ale omezují místy nevhodně konstrukčně řešené regály (nevhodná výška polic × velkoformátové knihy) a málo prostoru pro jeho efektivní prezentaci.

Od roku 2023 zde pracují tři zaměstnanci (2,0 úv.), kteří kromě standardních výpůjčních služeb připravují a realizují besedy pro školy a organizují akce pro děti, příp. rodiny s dětmi (např. Noc s Andersenem, Recitační přehlídku, Pasování na čtenáře, Den pro dětskou knihu, průběžné soutěže, rukodělné aktivity apod.).

Na oddělení probíhají besedy pro mateřské a základní školy – hodinový program pro děti MŠ a žáky 1. stupně ZŠ, jehož účelem je seznámit zábavnou formou děti s knihami a knihovnou a rozvíjet čtenářské návyky. Beseda je vždy zaměřena na konkrétní téma.

Probíhá zde rovněž většina kulturně-vzdělávacích akcí knihovny, která nedisponuje vlastním přednáškovým sálem; kapacita akcí je tak omezena na max. 40 osob.

➤ **Oddělení kulturně-vzdělávací činnosti, PR a propagace**

Oddělení vzniklo z útvaru regionálních služeb a propagace. Vzhledem k nárůstu agendy nebylo nadále možné, aby propagaci (jež v sobě zahrnovala i PR a organizaci kulturně-vzdělávacích akcí) zastávala zaměstnankyně na 1,0 úv. Agenda byla tedy v 3/2023 rozdělena – regionální služby (0,5 úv.) byly vyčleněny a propagace byla redefinována a obsazena zaměstnankyní na 1,0 úv. V 2/2024 se díky navýšení úvazků knihovny reflektujícím potřebu systematické spolupráce se školami v regionu podařilo vytvořit a obsadit též místo specialisty vzdělávání (1,0 úv.).

Zaměstnanci daného oddělení zajišťují kulturně-vzdělávací a komunitní akce pro veřejnost a školy v regionu (primárně 2. stupeň ZŠ a SŠ), komunikaci a spolupráci se zmíněnými aktéry, přípravu propagačních a informačních materiálů, správu webu a sociálních sítí, komunikaci s médii, přípravu tiskových zpráv, monitoring tisku, spolupráci s partnerskými knihovnami, přípravu výroční zprávy, vedení a aktualizaci kroniky Městské knihovny Beroun a správu archivu fotografií a dalších materiálů.

➤ **Oddělení regionální literatury**

Oddělení bylo v 3/2023 odloučeno od propagace, nově zaměstnává 0,5 úv.

Knihovna dlouhodobě uchovává kulturní dědictví lokality, buduje kvalitní fond regionální literatury, fond studovní (odborné) literatury s řadou unikátních publikací, článkovou databází regionálních tiskovin a databází regionálních osobností. Ke všem těmto zdrojům, které jsou mnohdy těžko dostupné přes muzejní knihovnu či archiv, poskytuje snadný přístup, ať již on-line, či fyzicky. K vyhledávání daných informací byly zpracovány podrobné návody dostupné z webových stránek knihovny.

V posledních letech vznikla řada projektů propagujících regionální historii a osobnosti, např. VIB – Velikáni Berounska (a Hořovicka), Poklady regionu, Medailony, Regiohraní či krátká videa připomínající významné osobnosti (V. Talich, J. Barrande, F. Hampl).

Oddělením v knihovně zcela chybí fyzický prostor. Studovna byla nahrazena oddělením pro dospělé (resp. mládež), většina fondu byla přemístěna do horního skladu, a není proto přímo přístupná veřejnosti, stejně jako zbylá část, která se nachází na oddělení pro dospělé v uzamykatelných skříních (z důvodu ochrany fondu). Chybí též část článkové bibliografie, které nebyla v uplynulých letech věnována systematická pozornost. Současná zaměstnankyně danou bibliografii postupně doplňuje a opravuje i starší vyexcerpované články.

➤ **Oddělení akvizice a katalogizace (AZOF)**

Chod oddělení zajišťují dvě zaměstnankyně (celkem 1,25 úv.). Akvizice i katalogizace probíhá v těsné spolupráci se zaměstnanci výpůjčních oddělení, jejímž výsledkem je dlouhodobě budovaný kvalitní fond celé knihovny. V 1/2024 začala příprava koncepce pro akvizici.

Knihovna poskytuje přístup ke zdigitalizovaným dokumentům Městské knihovny v Praze, e-knihám společnosti Palmknihy a k dílům nedostupným na trhu (DNNT). Vedle knih nabízí i jiné typy dokumentů. Umožňuje čtenářům vyjadřovat se k fondu a doporučovat knihy k nákupu. Díky spolupráci s distributory vyjednává výhodný

rabat či využívá možnosti objednávat z předobjednávek. Hlavním dodavatelem knih je společnost OPA.

Díky pečlivé práci se knihovna může v posledních letech pyšnit kvalitními katalogizačními záznamy v souladu s pravidly RDA (dříve AACR2) ve formátu MARC21 (dříve UNIMARC). Probíhá též spolupráce se Souborným katalogem.

Slabou stránkou jsou nedostatečné či špatné starší katalogizační záznamy, k jejichž opravě chybí personální kapacita. Kontinuálním problémem je také dlouhá doba od objednání nových knih po jejich zpřístupnění čtenáři, ačkoli zde lze sledovat zlepšení – rezervované knihy oddělení zpracovává přednostně.

POBOČKA SÍDLIŠTĚ

Pobočka se nachází na adrese Třída míru 1280, její provoz je zajištěn 1 zaměstnankyní (1,0 úv.). Výpůjční služba knih a dalších dokumentů stejně jako rozvíjející se kulturně-vzdělávací a komunitní role pobočky je nezastupitelnou službou v dané lokalitě. Pobočka disponuje dlouhodobě budovaným kvalitním fondem.

Čtenáři vyhledávají pobočku pro útulnou a pohodovou atmosféru, individuální a vstřícný přístup zaměstnankyně. To spolu s propojením oddělení pro děti a dospělé, možností využití dětského koutku či posezení, spoluprací se ZŠ v okolí, donáškovou službou zajišťovanou dobrovolnicí a v neposlední řadě měsíčními výstavami rukodělných výrobků místních obyvatel dotváří komunitní roli tohoto místa.

Prostor není v majetku města (za provoz pobočky platí knihovna nájem ve výši 218.000 Kč/rok). Nezbytná revitalizace zahrnující výměnu podlah, výmalbu, výměnu zastaralého vybavení, nedostatek míst pro besedy, individuální studium, odpočinek či rukodělné aktivity a řešení nevyhovujícího zázemí je v řešení a předběžně naplánována na léto 2025.

3.2.6 ICT vybavenost

Technické vybavení knihovny bylo z velké části obnoveno. Byly zakoupeny nové počítače (pro některé zaměstnance/oddělení též notebooky), kvalitní multifunkční tiskárna, na oddělení pro děti i pro mládež je k dispozici projekční systém.

V roce 2019 získala knihovna dotaci na nákup nového knihovního systému Koha, který v daném roce nahradil dosluhující KS Clavius. Technickou podporu systému zajišťuje firma R-Bit Technology, s.r.o. Veškerá data jsou od 8/2023 uložena na virtuálním serveru. Data jsou pravidelně zálohována v nočních hodinách.

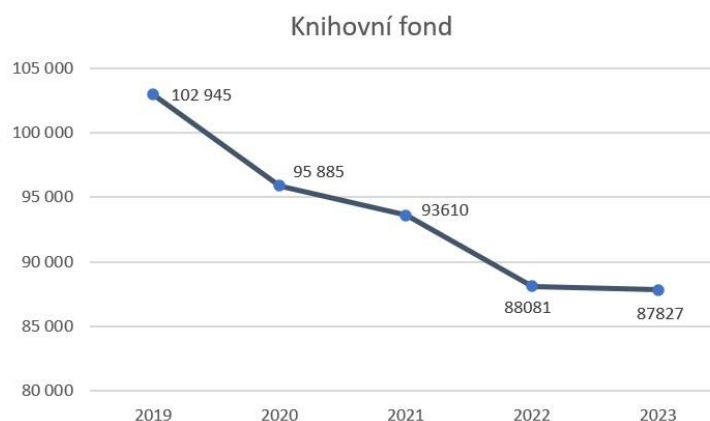
Poskytovatelem internetového připojení je v hlavní budově společnost Nordic Telecom (4096 kbps), na pobočce pak společnost O2 Czech Republic (4096 kbps). Vzhledem k tomu, že v hlavní budově dochází k častým výpadkům připojení, byla v 2/2024 rozeslána poptávka jiným poskytovatelům dané služby.

Wi-Fi připojení pokrývá většinu oddělení, problém je s dosahem v centrálních prostorách budovy. Technické řešení je ale vzhledem k dispozicím budovy nákladné.

Fond není zabezpečen ani magnetickými pásky, v rekonstruované/nové budově se počítá se zavedením moderní RFID technologie – postupnou implementací RFID tagů do knihovnických dokumentů (předpokladem je redukce fondu do objemu definovaného standardem), zakoupením samoobslužných výpůjčních pultů a bezpečnostních bran.

3.2.7 Fond

Knihovna dlouhodobě buduje a spravuje kvalitní fond domácí a světové literatury se zvláštním zřetelem na fond regionální literatury, fond doporučené četby pro studenty (včetně on-line zdrojů) a fond udržitelnosti a městské mobility (díky kontinuální podpoře Nadace Tipsport). Fond sestává z různých typů knihovních jednotek: knih, e-knih (vč. čteček e-knih), audioknih, časopisů a společenských her.

Dle Standardu pro dobrý knihovní fond⁶ by knihovna měla disponovat fondem splňujícím následujících kritéria:

- 60–70 % základní fond (max. 2 KJ/obyv.)
- 30–40 % aktuální fond (0,5–1 KJ/obyv.)

Doporučený rozsah celkového objemu knihovního fondu činí 2–3 KJ na 1 obyvatele města. Aplikujeme-li výše zmíněná doporučení na naši knihovnu a počet obyvatel města k 31. 12. 2023 (20.809), měl by se aktuální rozsah fondu pohybovat rámcově mezi 41.600–62.400 KJ. S ohledem na výsledky demografické studie z 7/2023 vzroste počet obyvatel Berouna do roku 2038 na 25.000 obyvatel (střední varianta)⁷, v kterémžto případě by se měl objem fondu pohybovat mezi 50.000–75.000 KJ.

S ohledem na výše zmíněný demografický vývoj města a s ohledem na skutečnost, že berounská knihovna obsluhuje i čtenáře z okolních obcí, je stanoven cílový objem fondu na 70.000 KJ. Vzhledem k aktuální velikosti fondu (dle grafu výše) je zcela nezbytné pokračovat v systematickém vyřazování, definovat jeho parametry (vč. “zlatého fondu”), v sekci naučné literatury zapojit odborníky a zaměřit se na vyřazování literatury spotřební či dostupné skrze DNNT. Redukce fondu je žádoucí i s ohledem na avizovanou výstavbu nové budovy knihovny, implementaci RFID čipů a eliminaci nekvalitních katalogizačních záznamů u starších titulů.

Ve spolupráci výpůjčních oddělení a oddělení akvizice je zapotřebí pokračovat v intenzivní komunikaci v otázkách výběru fondu a dokupu poničených či chybějících knihovních dokumentů. I z toho ohledu byla v 1/2024 započata intenzivní práce na interní akviziční politice.

Fond je propagován a) fyzicky v regálech (vyčleněn regál na tematickou výstavku, dva regály na novinky – beletristické i naučné, frontální vystavování knih v horní části regálů), b) virtuálně na sociálních sítích a webu knihovny. Vzhledem k vysokému podílu fondu kvalitní literatury ve skladech je nutné zamyslet se nad způsoby propagace tohoto fondu, neboť ten je potenciálním zájemcům dostupný pouze v on-line katalogu.

Pro snazší orientaci ve fondu pracovníci výpůjčních oddělení aktivně pracují s barevným značením, rozřadovači a rozcestníky.

⁶ Standard pro dobrý knihovní fond [online]. Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu doplňování a aktualizace knihovního fondu pro knihovny zřizované a/nebo provozované obcemi na území České republiky, 2017. [cit. 2021-10-13] Dostupný z: <https://ipk.nkp.cz/docs/standard-pro-dobry-knihovni-fond/view>

⁷ Beroun. Demografické studie. Demografie Morava, 2023. [cit. 2024-02-15] Dostupné z: <https://www.mesto-beroun.cz/mesto-a-urad/rozvojove-dokumenty/demograficka-studie/>

Je evidován rostoucí zájem o jiné typy dokumentů, patrný nárůst je zejména u společenských her a e-knih, kde však výpůjčky komplikuje složitý výpůjční proces. Vzhledem k nutnosti spolupráce s externím dodavatelem tato situace zatím nemá řešení, čtenáři mají nicméně k dispozici alespoň návody na webových stránkách knihovny, případně mohou kdykoli využít osobní konzultace.

3.2.8 Služby

Jednotlivá oddělení knihovny poskytují jak základní knihovnické, informační, rešeršní a reprografické služby stanovené knihovním zákonem, tak služby nadstavbové – půjčování různých typů knihovních dokumentů (výpůjční služba knih a jiných dokumentů je nezastupitelnou službou v regionu), přístup do databází či donáškovou službu. Knihovna dbá na udržení vysoké kvality poskytovaných služeb a rozšiřování jejich nabídky na základě poptávky či aktuálních trendů.

Z grafu je patrný pokles zájmu o výpůjčky v letech 2020–2021 způsobený omezeními provozu v souvislosti s pandemií Covid-19. Pro knihovnu bylo velkou výzvou se s tímto poklesem vyrovnat, přičemž data z roku 2023 ukazují, že se jí tuto krizi podařilo překonat.

Knihovna poskytuje služby co nejvíce přístupné, což se týká i finanční stránky. Přesto se knihovna v důsledku “vyplati” – každá návštěva knihovny znamená pro čtenáře úsporu ve výši 742 Kč, jak dokazuje analýza ROI.⁸ Postupující diferenciací společnosti i vysoká míra inflace v letech 2022 a 2023, jež se odrazila i v cenách knih a jiných médií, může mít za následek zvýšení zájmu o levné či bezplatné služby, které knihovna dokáže saturovat.

Seznam poskytovaných služeb:

- půjčování knih, časopisů, audioknih, společenských her, čteček, e-knih
- meziknihovní výpůjční služba
- příprava požadovaných knih (rezervace)
- předregistrace
- zprostředkování zvukových knih pro nevidomé a slabozraké
- donášková služba
- rešerše
- denní tisk
- přístup na internet, Wi-Fi
- kopírování, tisk, skenování, laminování
- přístup do databáze děl nedostupných na trhu (DNNT)
- vyhledávání v databázi regionálních článků a regionálních osobností
- spolupráce s obecními knihovnami
- dětský koutek, přebalovací pult
- balení sešitů a učebnic
- pronájem výstavních prostor
- pronájem prostor pro konání soukromých i veřejných akcí

⁸ <https://www.mlp.cz/cz/novinky/975-vyplati-se-knihovna/> [navštíveno dne 10. 10. 2021 14:52 SEČ]

3.2.9 Uživatelé

Vedle poskytování základních služeb je nutné zdůraznit a ocenit individuální, vstřícný a empatický přístup ke čtenáři, po stránce profesionální (pomoc s výběrem, poradenství, vyhledávání informací apod.) i lidské. Knihovna na tento přístup dbá a pečuje o něj, je proto její nepopiratelnou předností, zejména s ohledem na současnou dosti anonymizující, uspěchanou dobu.

I zde je v grafu zřejmá souvislost s poklesem registrovaných čtenářů a návštěv knihovny a pandemickou situací i skutečnost, že již v roce 2022 počet registrovaných návštěvníků dokonce předčil předpandemické počty.

Trvalou hrozbou, která se týká nejen berounské knihovny, ale knihoven celého světa, je ztráta zájmu veřejnosti o čtení v tištěné podobě. Proto je nutno redefinovat roli knihoven, jejichž primární úlohou je nadále zprostředkování informací, leč ne nutně tištěných. U zdigitalizovaných dokumentů však knihovny limituje autorský zákon, který má jistě své opodstatnění, ale vzhledem k požadavkům čtenářů a roli knihoven definovanou zákonem je nutno najít kompromisní řešení.

Dále je nutno počítat s hrozbou neuspokojení potřeb čtenářů – nabídka × poptávka, prodlení v dostupnosti nových knih, problém s používáním on-line katalogu či webových stránek knihovny apod. Proto je naprosto nezbytné průběžně monitorovat poptávku, získávat a vyhodnocovat zpětnou vazbu a přizpůsobovat jí poskytované služby.

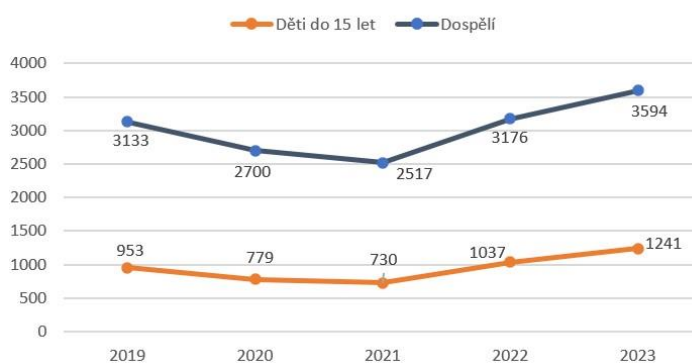
3.2.10 Kulturně-vzdělávací činnost

Kulturně-vzdělávací a komunitní aktivity se staly nedílnou součástí role a poslání knihovny. Důraz je kladen na pestrost a aktuálnost témat a zaměření na široké spektrum cílových skupin. Knihovna organizuje a vytváří vlastní akce a projekty, spolupracuje na akcích s jinými subjekty a zapojuje se též v celostátních knihovnických akcích a kampaních podporujících čtenářství všech věkových skupin.

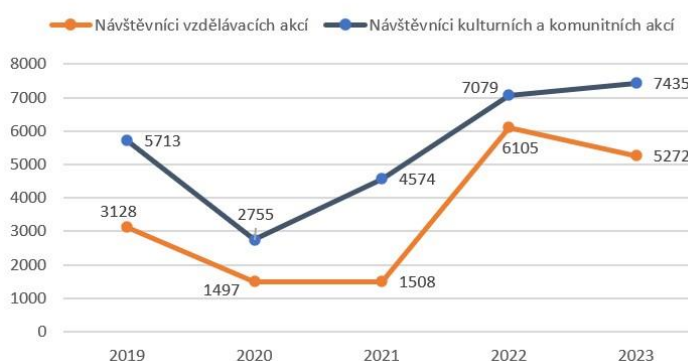
Pokles kulturních i vzdělávacích akcí v letech 2020 a 2021 opět indikuje eliminaci počtu akcí z důvodu pandemie Covid-19. Nárůst vzdělávacích akcí v roce 2022 naopak reflektuje jazykové kurzy pro uprchlíky z Ukrajiny.

Knihovna se snaží rozvíjet kontinuální spolupráci se školami, ta nicméně doposud postrádala metodiku a efektivitu. Nabídka besed pro školy je pestrá, ale zaměřena primárně na děti z MŠ a 1. stupně ZŠ; nabídka pro starší ročníky není pro školy atraktivní (s výjimkou “vstupní lekce” – první návštěva knihovny a seznámení s jejími službami). Od 2/2024 byl vytvořen nový úvazek pro specialistu vzdělávání, který by měl vytvořit metodiku spolupráce, intenzivně komunikovat se školami a realizovat

Počet registrovaných čtenářů

Návštěvníci akcí

lekce pro 2. stupeň ZŠ a SŠ primárně na témata informační a mediální gramotnosti, kyberbezpečnosti, wellbeingu apod.

Vytvoření výše zmíněného úvazku odráží dlouhodobý cíl knihoven zapojit se intenzivněji do procesu vzdělávání a učení jak žáků, tak veřejnosti. Knihovny jsou nedílnou součástí vzdělávacího systému, proto jsou školy jejich přirozenými partnery. Jistou nadějí na zlepšení situace je bezesporu memorandum o spolupráci mezi ministerstvem kultury a ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy uzavřené v září 2021⁹, jehož cílem je mimo jiné koordinovat spolupráci mezi knihovnami a školami.

V tabulce níže se nachází přehled akcí knihovny a jejich zaměření na cílové skupiny (dle věku).

---

⁹ Průvodní text a plné znění memoranda k dispozici zde: <https://www.msmt.cz/ministerstvo/novinar/ministri-kultury-a-skolstvi-podepsali-memorandum-o> [navštíveno 5. 11. 2021 14:20 SEČ]

AKCE / CÍLOVÁ SKUPINA	děti	mládež	dospělí	senioři
AKCE KNIHOVNY				
akce pro rodiny s dětmi	x	x	x	x
besedy pro školy	x			
besedy s autory	x	x	x	x
divadlo	x			
hudba	x	x	x	x
komunitní setkání		x	x	x
přednášky		x	x	x
soutěže	x			
workshopy	x	x	x	x
výstavy a vernisáže	x	x	x	x
CELOSTÁTNÍ AKCE A KAMPANĚ				
Bookstart – S knížkou do života	x		x	
Březen – měsíc čtenářů	x	x	x	x
Den pro dětskou knihu	x		x	
Noc s Andersenem	x			
Spisovatelé do knihoven		x	x	x
Týden čtení dětem	x		x	
Týden knihoven	x	x	x	x
Už jsem čtenář – Knížka pro prvňáčka	x			
VU3V - Virtuální univerzita 3. věku			x	x
Zažít město jinak	x	x	x	x
PROJEKTY				
Berounská akademie			x	x
Čtení na netradičních místech		x	x	x
FantastiCon	x	x	x	
Klub hráčů	x	x	x	
Kurzy angličtiny			x	x
Objevuj s Prskavkou	x			
Paměťohraní		x	x	x
Poklady regionu		x	x	x
Po stopách tichého génia	x	x	x	
Recitační přehlídka	x			
Sejf - Klub pro mládež		x		
Trénování paměti			x	x
Tvořivý ateliér			x	x
VIB – Velikáni Berounska (a Hořovicka)	x	x	x	x
Ztracený knihovník	x	x	x	

3.2.11 Spolupráce

Většina aktivit knihovny je z důvodu rozvíjení komunitní činnosti a podpory realizována ve spolupráci s jinými subjekty. Knihovna se na organizaci buď aktivně podílí, či poskytuje své prostory, pomoc s propagací a personální součinnost.

Knihovna dlouhodobě spolupracuje s těmito lidmi/subjekty:

- Anna Vaníčková (realizace projektu Bookstart)
- Asociace spisovatelů (Spisovatelé do knihoven)
- Berounská zeleň (akce týkající se udržitelnosti)
- Českobratrská církev evangelická (cyklus přednášek Krotitelé ducha)

- Destinační agentura Berounsko (propagace)
- Klub důchodců Beroun (výpůjčka prostor)
- Lenka Kuhar Daňhelová (moderování v rámci projektu Spisovatelé do knihoven)
- Lomikámen, z.s. (FantastiCon, Zažít Beroun jinak)
- Město Beroun (zřizovatel; v r. 2023 např. akce k výročí J. Jungmanna a V. Talicha)
- Městské kino Beroun (propagace)
- Městské kulturní centrum (propagace, výpůjčka prostor, Závodí fest)
- Mgr. Marie Holečková (kromě vlastních akcí i realizace Berounské akademie)
- Petr Mrázek (fotografické workshopy, přednášky, výstavy)
- SDRUK (vzdělávací akce pro zaměstnance knihoven)
- SKIP – středočeská sekce (projekty k rozvoji čtenářství)
- Stranou, z.s. (Festival Stranou)
- Talichovo Berounsko, z.ú. (besedy s tematikou hudby, v r. 2023 oslavy výročí V. Talicha)
- Textilmanie (swapy)
- Vojtěch Karpíšek (Setkání a autory, která máte rádi; moderování, fotodokumentace)
- ZUŠ Václava Talicha (výstavy, vernisáže)
- Zvířecí pohoda, z.s. (charitativní akce)

3.2.12 Marketing, propagace

Knihovna propaguje svou činnost tiskovými zprávami v regionálních i celorepublikových periodikách i mnoha dalšími technologickými a komunikačními prostředky. Patří mezi ně webové stránky, profil na sociálních sítích (Facebook, Instagram) a pravidelné zasílání informačních e-mailů našim čtenářům i dalším zájemcům o tuto službu (1x/měsíc).

Na propagaci spolupracujeme s:

- Městem Beroun (Radniční list)
- MIC Beroun (webové kalendárium, prezentace plakátů na obrazovce MIC)
- Městským kinem Beroun (od r. 2019, prezentace akcí knihovny před promítáním)
- destinační agenturou Berounsko (od r. 2020, propagace na webových stránkách)
- OASPgŠ Beroun (zpravodaj Atlas)
- portálem Berounský region (propagace akcí, příspěvky – region, rozhovory)
- Českým rozhlasem Region (pravidelné informace o akcích knihovny)
- Rádiem Relax (propagace významných akcí)
- časopisy Duha a Sedmá generace (propagace akcí k udržitelnosti)
- časopisem Pevnost (propagace FantastiConu)

Knihovna již několik let vydává knihovnický zpravodaj Okamžik – O Knihovnických Aktivitách, Myšlenkách, Životě i Knihách. Ve zpravodaji knihovníci upozorňují na nové služby, zvou na plánované akce, ohlíží se za uskutečněnými pořady a doporučují zajímavé knižní tituly z fondu. Zpravodaj se stal skvělým prostorem, kde může knihovna rekapitulovat svou činnost či představit nové služby. Na přípravě obsahu se podílí většina zaměstnanců.

V průběhu roku 2023 došlo k redesignu online zpravodaje Okamžik, přičemž je nově spravován na platformě Ecomail. Aktualizace vizuální podoby Okamžiku byla prováděna s ohledem na dosažení konzistence v komunikační strategii knihovny a také vedla k celkovému zvýšení jeho grafické atraktivity. Implementace nástroje Ecomail poskytuje rozšířené funkcionality od úprav obsahu po analýzu dat, což výrazně zvyšuje efektivitu jeho správy.

V roce 2021 byla ve spolupráci s firmou Kinet s.r.o. zahájena příprava nových webových stránek s cílem zvýšit jejich přehlednost, aktuálnost a funkční zobrazení na mobilních zařízeních a v neposlední řadě zajistit přístupnost.

Pro profesionalizaci PR, marketingu a propagace knihovny bylo naprosto zásadní vytvoření a obsazení pracovního místa v 3/2023.

4 NÁVRHOVÁ ČÁST

4.1 STRATEGICKÝ PLÁN 2022–2027

Služby knihovny, která je městskou institucí, mají v první řadě odpovídat na potřeby a poptávku občanů města v oblasti kultury, vzdělávání, sebezvoje a trávení volného času. Priority vč. cílů a opatření vycházejí z analytické části a proběhlé SWOT analýzy.

Zásadním úkolem je zaměřit se na zpětnou vazbu nejen od uživatelů, ale i od těch, kteří knihovnu zatím nevyužívají. Implementovat principy designu služeb zaměřených na human-centered design a v návaznosti na získané výsledky nabízet nové služby. Proměnit knihovnu ve „třetí místo“, nakolik je to ve stávajících prostorách možné, a aktivně apelovat u vedení města s žádostí o realizaci novostavby či alespoň rekonstrukce, i s ohledem na možnost čerpání dotací na výstavbu knihoven z IROP (2022–2027).

Rozvoj knihovny ve všech níže uvedených oblastech je v souladu s Konceptí rozvoje knihoven v České republice na léta 2020–2027 s výhledem do roku 2030 i PRM Beroun.

Koncepce bude pravidelně 1x za rok aktualizována a doplňována.

Legenda (stav k termínu poslední aktualizace: 2/2024):

- zeleně jsou označena **splněná opatření**
- oranžově jsou označena **opatření v procesu řešení**
- červeně jsou označena **nesplněná opatření**
- přeškrtnutý text značí opatření, která byla vyhodnocena jako nerelevantní

Priorita 1: Optimalizovat procesy řízení, zajistit příjemné a motivující pracovní prostředí a průběžné vzdělávání zaměstnanců

- cíl 1.1: vypracovat podklady pro rozvoj knihovny na základě statistických dat
  - opatření: **vypracovat vlastní ROI analýzu**
    - termín pro splnění: 2025
  - opatření: **využívat data benchmarkingu pro porovnání relevantních dat a inspiraci z příkladů dobré praxe**
    - probíhá průběžně
- cíl 1.2: finalizovat organizační strukturu tak, aby zahrnovala všechny oblasti služeb
  - opatření: **vytvořit nové místo pracovníka programové náplně, PR a marketingu**
    - splněno 2/2023
- cíl 1.3: zajistit adekvátní finanční ohodnocení zaměstnanců
  - opatření: **zajistit stabilní nárůst rozpočtu v souladu s dorovnáním mezd na průměrnou úroveň**
    - výše platů je kompenzována osobními příplatky a mimořádnými odměnami, ani tak však u většiny zaměstnanců zdaleka nedosahuje průměrné úrovně platu ve Středočeském kraji
  - opatření: **v souladu s platnou vnitřní směrnici poskytovat pravidelné i mimořádné odměny**
    - probíhá průběžně dle předem stanovených kritérií
- cíl 1.4: rozvíjet kompetence vedoucích pracovníků v oblasti leadershipu
  - opatření: **zařadit školení v této oblasti do plánu vzdělávání dotčených zaměstnanců**
    - probíhá průběžně
- cíl 1.5: průběžně hodnotit pracovní výkon a spokojenost zaměstnanců
  - opatření: **vytvořit metodiku k hodnocení výše uvedených proměnných**

- splněno 12/2023, nadále bude plněno průběžně
  - opatření: **stanovit termíny realizace (alespoň 1x ročně)**
    - splněno 12/2023
- cíl 1.6: definovat, aktualizovat a sjednotit pracovní postupy
  - opatření: **aktualizovat manuály jednotlivých oddělení**
    - splněno 7/2022, aktualizují se průběžně
  - opatření: **sjednotit proces registrace nového čtenáře**
    - splněno 7/2022
  - opatření: **vytvořit metodiku pro přechod z oddělení pro děti na oddělení pro dospělé**
    - termín pro splnění: 6/2024
- cíl 1.7: zajistit příjemné a motivující prostředí pro práci
  - opatření: **pravidelně získávat zpětnou vazbu od zaměstnanců**
    - splněno 12/2023, bude probíhat min. 1x ročně
  - opatření: **v rámci možností přizpůsobit prostředí odpovídající požadavkům zaměstnanců**
    - plněno průběžně na základě zpětné vazby a individuálních rozhovorů
  - opatření: **jasně stanovit rozložení pracovních činností v týdnu**
    - termín splnění: 9/2024 (mapování pracovních činností bude probíhat 3–6/2024)
  - opatření: **poskytovat dostatek času na přípravu (besed, vnitřních knihovnických činností apod.)**
    - zahrnuto do penza PD dotčených zaměstnanců
  - opatření: **pobízet zaměstnance k absolvování kurzů psychohygieny, time managementu apod.**
    - probíhá průběžně
- cíl 1.8: zajistit vzdělávání zaměstnanců dle metodického pokynu MK i osobních preferencí reflektujících osobní profesní růst
  - opatření: **vytvořit plán individuálního, systematického a kontinuálního vzdělávání zaměstnanců**
    - termín splnění: 12/2024
  - opatření: **do vzdělávacích plánů zahrnout i školení zaměřená na práci s cílovými skupinami (děti, mládež, senioři, komunity)**
    - termín splnění: 12/2024
- cíl 1.9: navázat spolupráci s dobrovolníky
  - opatření: **aktivně oslovovat studenty místních středních škol**
    - oslovování probíhá, spolupráce je spíše nahodilá
  - opatření: **komunikovat možnost zapojení dobrovolníků do chodu knihovny navenek (propagace)**
    - komunikace probíhá, zapojení probíhá nárazově při větších akcích (ples, FantastiCon)

Priorita 2: Zajistit dobrý stav a vybavenost všech výpůjčních oddělení

- cíl 2.1: realizovat výstavbu nové budovy/rekonstrukci budovy stávající za podpory dotačního programu IROP
  - opatření: **apelovat u vedení města na rychlé řešení situace**
    - probíhá průběžně
  - opatření: **zajistit včasnou přípravu podkladů (ve spolupráci s příslušným odborem) potřebných pro předložení a schválení projektu**
    - aktuálně není relevantní
- cíl 2.2: v nové/rekonstruované budově knihovny zajistit vlastní a ucelený prostor pro fond regionální literatury a studovnu
  - opatření: **zanést dané oddělení do projektového záměru**
    - aktuálně není relevantní

- cíl 2.3: v rámci možností a smysluplnosti investovat do zlepšování stávajících prostor v hlavní budově a na pobočce
  - opatření: **revitalizovat oddělení pro děti**
    - splněno 3/2023
  - opatření: **revitalizovat oddělení pro mládež**
    - termín splnění: 7/2024
  - opatření: **revitalizovat oddělení pro dospělé**
    - termín splnění: neurčeno
  - opatření: **revitalizovat vestibul**
    - splněno 7/2023
  - opatření: **revitalizovat kanceláře**
    - splněno 1/2024
- cíl 2.4: zajistit adekvátní prostor pro mládež v oddělení pro dospělé – Sever
  - opatření: **zajistit finance pro úpravu interiéru, vybavení mobiliářem, dekorace (vlastní rozpočet/dotace/sponzoring)**
    - žádost o dotaci podána 1/2024
  - opatření: **zajistit propagaci existence oddělení a nabízených služeb u dané cílové skupiny**
- cíl 2.5: sjednotit styl mobiliáře a dekorací na oddělení pro děti
  - opatření: **oslovit místního designéra s žádostí o konzultaci**
    - revitalizace proběhla z důvodu úspor bez konzultace
  - **zajistit finance pro úpravu interiéru, vybavení mobiliářem, dekorace (vlastní rozpočet/dotace/sponzoring)**
    - splněno 3/2023
- ~~• cíl 2.6: přesunout pobočku do nové budovy v ul. Na Morákově~~
  - ~~○ opatření: spolupracovat s městem na přípravě projektu a zajistit pobočce adekvátní prostory a vybavení~~
    - ~~▪ cíl/opatření nejsou relevantní vzhledem k zastavení realizace projektu~~
- cíl 2.6: zajistit revitalizaci pobočky ve stávajících prostorách na Třídě Míru 1280
  - opatření: **dohodnout se s vlastníkem objektu na dlouhodobém pronájmu**
    - splněno 2/2024, čeká se na přípravu a podpis smlouvy
  - opatření: **vytvořit studii na revitalizaci pobočky ve spolupráci s Metodickým centrem pro výstavbu a rekonstrukci knihoven**
    - termín splnění: 9/2024
  - opatření: **realizovat revitalizaci pobočky, vč. vybavení novým mobiliářem**
    - termín: 7/2025

Priorita 3: Zajistit moderní a funkční technické zázemí a s tím spojené služby

- cíl 3.1: obnovit ICT vybavení tak, aby odpovídalo současným HW a SW požadavkům a umožnilo efektivní práci jak zaměstnanců, tak návštěvníků
  - opatření: **zajistit finance na obnovu ICT vybavení (zřizovatel/dotace/sponzoring)**
    - splněno 9/2022 (dotace MK)
  - opatření: **průběžně obnovovat ICT vybavení dle potřeby**
    - plněno průběžně
- cíl 3.2: rozšířit dosah Wi-Fi pokrytí v rámci hlavní budovy
  - opatření: **vytipovat vhodná místa pro umístění routerů**
  - opatření: **zakoupit alespoň 2 nové routery pro kompletní pokrytí oddělení pro dospělé a vestibulu (bude-li to technicky a finančně smysluplné)**
    - splněno částečně 9/2022 (řešení ve vestibulu technicky náročné)

- cíl 3.3: zajistit stabilnější a rychlejší internetové připojení
  - opatření: poptat místní poskytovatele internetového připojení
    - termín: 2/2024
  - opatření: v případě adekvátní cenové nabídky a technické nenáročnosti zajistit stabilnější a rychlejší internetové připojení
    - termín: 4/2024
- cíl 3.4: on-line prezentace pomocí moderního a funkčního webu, vč. rozcestníků pro hlavní cílové skupiny
  - opatření: dokončení procesu tvorby nového webu započatého v roce 2021
    - splněno 10/2022
  - opatření: průběžná aktualizace obsahu webu
    - plněno průběžně
- cíl 3.5: zajistit funkčnost on-line katalogu knihovny a zálohování dat
  - opatření: prioritizovat zadané úkoly dodavateli KS
  - opatření: zlepšit katalogizační záznamy těch starších knihovních dokumentů, které budou zařazeny do „zlatého fondu“
    - plněno průběžně, termín dokončení 12/2024
  - převést data na virtuální server společnosti R-Bit Technology, s.r.o.
    - splněno 8/2023
- cíl 3.6: implementovat RFID technologie (automatizace procesů, ochrana fondu)
  - opatření: po dosažení stanovené velikosti KF (70.000 KJ) zajistit nákup a implementaci RFID tagů
    - termín: 2026 (velikost fondu k 31. 12. 2023: 87.827)
  - opatření: nákup RFID technologie (samoobslužné výpůjční pulty, bezpečnostní brány apod.) zakoupit až při novostavbě/rekonstrukci knihovny
    - aktuálně není relevantní
  - opatření: pro nákup RFID technologií využít možnosti dotačního programu k částečnému pokrytí vzniklých nákladů
    - aktuálně není relevantní

Priorita 4: Udržovat vysokou kvalitu nabídky fondu a zajistit jeho adekvátní propagaci, zaměřit akvizici i na jiné cílové skupiny

- cíl 4.1: vytvořit interní koncepci oddělení AZOF, jejíž součástí bude i akviziční politika
  - opatření: definovat a každoročně aktualizovat akviziční politiku ve spolupráci zaměstnanců oddělení AZOF a výpůjčních oddělení
    - termín splnění: 4/2024
- cíl 4.2: zrychlit akviziční proces od objednávky po zpřístupnění knihovních dokumentů čtenářům
  - opatření: urgovat propojení knihovního systému Koha s distribuční firmou OPA
    - opakovaně urgováno, řešení je dle slov dodavatele v procesu
  - opatření: zajistit přednostní nákup bestsellerů a poptávaných knihovních dokumentů
- cíl 4.3: snížit počet knihovních jednotek v souladu s platným standardem
  - opatření: do konce roku 2024 snížit velikost fondu na 70.000 knihovních jednotek (tj. odpis cca 10.000 knihovních jednotek/rok)
    - odepsat 10.000 KJ za rok se ukázalo jako nereálné
  - opatření: odepsat každý rok alespoň 5.000 KJ (k dosažení stavu fondu o objemu 70.000 KJ)
  - opatření: definovat a označit „zlatý fond“
    - probíhá, termín dokončení: 12/2024
  - opatření: zaměřit se na vyřazování literatury spotřební či dostupné skrze DNNT

- probíhá průběžně
  - opatření: v sekci naučné literatury zapojit do procesu selekce odborníky
    - aktuálně není relevantní, vyřazování optimálně provádějí zaměstnanci knihovny
- cíl 4.4: nadále budovat, uchovávat a zpřístupňovat fond regionální literatury
  - opatření: zachovat kontinuitu v budování regionálního fondu s důrazem na zajištění jeho kompletnosti
    - probíhá průběžně
  - opatření: zajistit dlouhodobou ochranu fondu
    - probíhá průběžně
  - opatření: zpřístupnit databázi regionálních osobností veřejnosti (portál Osobnosti regionu)
    - termín splnění: 1/2025
- cíl 4.5: nadále budovat a aktualizovat fond doporučené literatury a poezie
  - opatření: navázat spolupráci se zástupci ZŠ a SŠ s ohledem na akvizici doporučené četby a pedagogické či jiné oborové literatury
    - probíhá průběžně
  - opatření: zajistit dostatek financí na obnovu ztracených či poškozených knih
    - probíhá průběžně; v rámci financí na akvizici vyčleněna částka pro dané účely
  - opatření: aktualizovat fond poezie
    - probíhá průběžně
- cíl 4.6: rozšířit nabídku fondu o tematické batohy, edukační hračky a pomůcky
  - opatření: zajistit financování nákupu nových typů knihovnických jednotek (rozpočet, dotace, sponzoring)
    - splněno v 4/2024 (dotace MK)
- cíl 4.7: zaměřeni na jiné cílové skupiny se specifickými čtenářskými zájmy a potřebami (genetická metoda, logopedie apod.)
  - opatření: stanovit kvantitu daných publikací/rok (zaměstnanci oddělení pro děti/pobočky/akvizice)
    - termín splnění: 6/2024
  - opatření: vyčlenění adekvátní finanční částky z rozpočtu na akvizici
    - termín splnění: 6/2024

Priorita 5: Zachovat a rozvíjet vysokou úroveň knihovnických služeb

- cíl 5.1: rozvíjet poskytované služby v souladu s aktuálními trendy v oblasti knihovnictví
  - opatření: zapojit se do projektu Knihovny.cz, vč. služby Získej
    - aktuálně není relevantní kvůli vysokému množství chybných katalogizačních záznamů (zkatalogizované KJ před r. 2000)
  - opatření: rozšiřovat nabídku e-knih
  - opatření: rozšiřovat nabídku jiných druhů knihovnických dokumentů
    - plněno průběžně; od r. 2021: tematické batohy, zážitkové sady, čtení s Albi tužkou, od 6/2024 e-audioknihy
  - opatření: zjistit zájem veřejnosti o přístup k placeným databázím a SW programům
    - termín splnění: 2025
- cíl 5.2: zvýšit zájem o knihovní služby u skupiny starších dětí, mládeže a mladých dospělých (12–30 let)
  - opatření: vytvořit příjemný prostor pro danou cílovou skupinu
    - částečně splněno 8/2020; na 7/2024 naplánována revitalizace oddělení pro mládež
  - opatření: navázat spolupráci se zástupci dané cílové skupiny, např. na bázi dobrovolnictví

- opatření: získat zpětnou vazbu od dané cílové skupiny a přizpůsobit nabídku získaným požadavkům
  - průzkum proběhl 6/2022 (spol. s MKC), termín příštího průzkumu: 6/2024
- opatření: podchytit děti 12+ přecházející z oddělení pro děti na oddělení pro dospělé
- opatření: propagovat fond pro mládež u starších dětí na oddělení pro děti
- opatření: navázat spolupráci se SŠ
  - spolupráce byla navázána, ale lze ji rozvíjet
- opatření: rozšířit nabídku cizojazyčné literatury
- opatření: rozšířit nabídku akcí (herní turnaje, literární soutěže, tvůrčí psaní)
- opatření: rozšířit nabídku fondu o superhrdinské komiksy a mangu
- opatření: vytvořit zajímavé propagační materiály
- cíl 5.3: zlepšit uživatelské dovednosti ve využívání on-line katalogu, vyhledávání a čtenářského konta
  - opatření: zaměřit se na osobní poradenství v dané oblasti (zaměstnanci výpůjčních oddělení)
  - opatření: pokračovat v tvorbě (video)návodů a doplnit je o titulky
    - není relevantní, videonávody mají minimální sledovanost

Priorita 6: Podporovat a rozvíjet kulturně-vzdělávací a komunitní činnost knihovny i jiných subjektů z Berouna a okolí

- cíl 6.1: zajistit kvalitní a pestrou nabídku KVČ reflektující aktuální témata, rozvoj gramotností a potřeby celoživotního vzdělávání
  - opatření: zřídit nové pracovní místo pracovníka programové náplně (min. 0,5 úv.)
    - splněno 3/2024
  - opatření: vytvořit interní koncepci rozvoje KVČ
    - termín splnění: 8/2024
  - opatření: rozšířit spolupráci s místními subjekty participujícími v dané oblasti
    - plněno průběžně
- cíl 6.2: zvýšit počet návštěvníků akcí knihovny
  - opatření: provést a vyhodnotit analýzu dosavadní činnosti v oblasti KVČ a na základě získaných dat provést dílčí změny
    - plněno průběžně
  - opatření: zavést systematickou a pravidelnou evaluaci všech proběhlých akcí
    - plněno průběžně
  - opatření: definovat cílové skupiny a zjistit jejich potřeby
    - termín splnění: 2025
  - opatření: zapojit dobrovolníky zastupující cílové skupiny či komunity, které by měly zájem o spolupráci na vytváření programové náplně
    - propagace probíhá, zatím se nedaří realizovat
- cíl 6.3: navázat spolupráci s učiteli a studenty 2. stupně ZŠ, středních škol a ZUŠ
  - opatření: vypracovat metodiku oslovování a spolupráce se školami
    - termín splnění: 6/2024
  - opatření: zorganizovat setkání učitelů v knihovně (ve spolupráci s MAP) a navázat setkáváním pravidelným za udržování úzké kontinuální spolupráce
    - termín splnění: 5/2024
  - opatření: rozšířit nabídku besed/lekci pro dané věkové skupiny
    - termín splnění: 3/2024

- cíl 6.4: vytvořit koncepci besed za metodické pomoci pedagogického pracovníka
  - opatření: umožnit pravidelná setkání zaměstnanců konajících besedy pro školy
    - probíhá průběžně
  - opatření: zařadit relevantní školení do plánu vzdělávání daných zaměstnanců
    - probíhá průběžně
- cíl 6.5: rozšířit nabídku o programy podporující a rozvíjející činnost místních komunit
  - opatření: realizovat reprezentativní šetření zaměřené na místní komunitu a na základě získaných dat přizpůsobit nabídku služeb a programů
    - termín splnění: 2025
  - opatření: vytvořit metodiku pro práci s komunitami sociálně či jinak znevýhodněných obyvatel
    - termín splnění: 2025

Priorita 7: Zefektivnit propagaci a marketing služeb, pravidelně získávat zpětnou vazbu

- cíl 7.1: zlepšit branding
  - opatření: vytvoření nového loga a grafického manuálu pro propagační účely
    - termín splnění: 2025
  - opatření: rozvoj doplňkové činnosti (propagační předměty)
    - termín splnění: 2025
- cíl 7.2: vytvořit strategii efektivní komunikace, vč. sociálních sítí
  - opatření: zvažít spolupráci s odborníkem v oblasti PR a marketingu
    - vyřešeno vytvořením pracovního místa pro specialistu v dané oblasti
  - opatření: zrevidovat stávající strategii spolupráce s médii a v návaznosti na to rozšířit spolupráci s médii; zvažít zavedení rubriky *Pro média* na webu knihovny
    - termín splnění: 10/2024
  - opatření: vybrat nástroj na monitoring médií; vyčlenit část rozpočtu na monitoring médií
    - termín splnění: 9/2024
  - opatření: vypracovat systematický komunikační plán pro sociální média; zapojit studenty do tvorby obsahu na platformě Instagram v rámci dobrovolnických aktivit či v rámci Klubu pro mládež – Sejf
    - termín splnění: 6/2024
  - opatření: zajistit pravidelné vzdělávání zaměstnankyně v oblasti PR a marketingu s důrazem na sledování aktuálních trendů
    - plněno průběžně
- cíl 7.3: posílit PR, partnerské vztahy, spolupráci se vzdělávacími institucemi
  - opatření: navázat další partnerství s lokálními organizacemi v oblasti realizace akcí komunitního charakteru (např.: Skaut, domov důchodců, RNB apod.)
    - termín splnění: 1/2025
  - opatření: navázat spolupráci se zahraniční knihovnou a aktivně se zapojit do projektu Library Next Door
    - termín splnění: 12/2024
  - opatření: navrhnout komplexní vzdělávací program v oblasti mediální gramotnosti pro 2. stupeň ZŠ a SŠ
    - termín splnění: 9/2024
- cíl 7.4: pravidelně získávat zpětnou vazbu a provádět evaluaci služeb
  - opatření: pravidelně a systematicky realizovat ankety

- termín splnění: 10/2024
  - opatření: **minimálně 1x ročně provést evaluaci poskytovaných služeb**
    - termín splnění: 1/2025
  - ~~opatření: vyčlenit část rozpočtu na monitoring médií~~
    - přesunuto do cíle 7.2
  - ~~opatření: rozšířit/prohloubit spolupráci s médii a realizovat pravidelný monitoring médií~~
    - přesunuto do cíle 7.2
- cíl 7.5: zlepšit propagaci málo půjčovaného fondu (fond kvalitní starší literatury, regionální literatury, fantastiky, komiksů)
  - opatření: zaměřit se na propagaci daných typů fondu s ohledem na cílové skupiny, pro které je fond primárně určen
    - plněno průběžně
  - opatření: **využít metod designu služeb pro nalezení efektivního řešení**
    - plněno průběžně
- cíl 7.6: zlepšit propagaci fondu regionální literatury a souvisejících projektů
  - opatření: zaměřit se na propagaci daného typu fondu
    - plněno průběžně
  - opatření: **navázat spolupráci s dalšími subjekty na propagaci regionu**
    - plněno průběžně

5 Odkazované dokumenty

[Knihovní zákon](#)

[Zřizovací listina](#)

[Koncepce rozvoje knihoven v České republice na léta 2021-2027 \(s výhledem do roku 2030\)](#)

[Koncepce podpory kultury města Beroun 2018-2030](#)

[Program rozvoje města Beroun 2018-2030](#)

[Standard pro dobrý knihovní fond](#)

6 Slovník pojmů a zkratk

absenční výpůjčka – výpůjčka knihovní jednotky mimo knihovnu

akvizice – doplňování knihovního fondu (nákup knih a jiných dokumentů, které knihovna zpřístupňuje)

autorita – ověřený a unifikovaný údaj (heslo), který popisuje dokumenty a slouží k jejich vyhledávání v knihovních katalozích

čtenář – registrovaný uživatel knihovny, který je oprávněn půjčovat si knihovní jednotky (absenčně i prezenčně) z fondů knihovny a využívat další knihovnické a informační služby

DNNT – díla nedostupná na trhu

GDPR – Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (angl. General Data Protection Regulation)

katalogizace – odborný popis dokumentů usnadňující vyhledávání ve fondech knihovny

knihovní jednotka – kniha, časopis, audiokniha, desková hra

knihovní fond – soubor knihovních dokumentů

knihovní systém (automatizovaný) – software, určený k automatizaci procesů realizovaných v knihovně

KS – knihovní systém

KVČ – kulturně-vzdělávací činnost

MARC21 – mezinárodní výměnný formát pro popis dokumentů v knihovních informačních systémech

MVS – meziknihovní výpůjční služba

uživatel – registrovaný či neregistrovaný návštěvník knihovny, který toho dne (fyzicky či on-line) navštívil knihovnu, realizoval výpůjčku (půjčil si nebo vrátil knihovní dokumenty) nebo mu byla poskytnuta jiná knihovnická či informační služba; započítávají se i účastníci kulturních a vzdělávacích akcí pořádaných knihovnou (besed, přednášek, výstav, kurzů, exkurzí atd.) a dalších akcí, jejichž hlavním pořadatelem byla knihovna

prezenční výpůjčka – výpůjčka knihovního dokumentu pouze v prostorách knihovny

RDA – mezinárodní katalogizační pravidla

ROI – Return Of Investments (návrátost investic)

SKIP – Svaz knihovníků a informačních pracovníků České republiky

VISK – dotační program Ministerstva kultury Veřejné a informační služby knihoven